Magdalena **Abakanowicz**

Poznaniacy i poznanianki, poznaj ich!

materiały edukacyjne do nauki języka polskiego jako drugiego

A2/B1

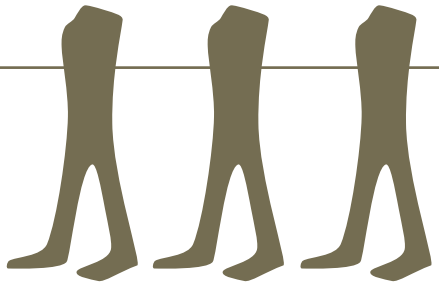

Seria „Poznaniacy i poznanianki, poznaj ich!”
powstała w ramach projektu „Witaj w Poznaniu”

Tytuł: Poznaniacy i poznaniaki, poznaj ich! – materiały edukacyjne do nauki języka polskiego jako drugiego
Copyright: Poznańskie Centrum Dziedzictwa
Teksty i koncepcja merytoryczna: Julia Karczewska
Projekt graficzny i ilustracje: Lucyna Kaczmarkiewicz
Produkcja: Anna Mieszała
ISBN 978-83-62415-60-1 (całość)
ISBN 978-83-62415-64-9 (cz.2)
Wydawca: Poznańskie Centrum Dziedzictwa, ul. Gdańska 2, 61-123 Poznań
www.pcd.poznan.pl

Realizator: Poznańskie Centrum Dziedzictwa; POZnań
Partner: MIP Migrant Info Point
Patroni: ODN Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu; fundacja wspierania kultury i języka polskiego im. M. Reja

data urodzenia:
20 czerwca 1930 r.

data śmierci:
20 kwietnia 2017 r.

Magdalena ABAKANOWICZ

ZADANIE 1

Przeczytaj tekst.

1 Magdalena Abakanowicz to jedna z najbardziej znanych na świecie polskich artystek. Wychowała się na wsi pod Warszawą. Swoje dzieciństwo wspominała tak: *Zanim nauczyłam się posługiwać sprawnie palcami, brałam w dłonie jakieś przedmioty i wiązałam je ze sobą. Tylko ja wiedziałam, dlaczego ten patyk z tym kawałkiem gliny są jedną rzeczą. Bez przerwy grzebałam w ziemi, zajmowałam się lepieniem i tworzeniem przedmiotów o mnie tylko wiadomych znaczeniach. Robiłam w pokoju dziecinnym straszny bałagan, więc rodzice podczas porządków to wszystko wyrzucali, a ja wygrzebywałam ze śmietnika co ważniejsze rzeczy*.

2 Przez 25 lat była zawodowo związana z Poznaniem. Prowadziła Pracownię Gobelinu na poznańskiej uczelni artystycznej i wykłady dla studentów i studentek. W 1979 r. otrzymała tytuł profesora. Od stycznia 2021 r. uczelnia ta nosi nazwę Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu.

3 Jej artystyczne kompozycje są duże, a czasami nawet monumentalne. Do ich tworzenia wykorzystywała m.in. kamień, drewno, brąz. Charakterystycznymi rzeźbami, które można rozpoznać na pierwszy rzut oka, są „Tłumy". To postaci ludzkie, bez głów, tworzone w grupach kilkunastu lub kilkudziesięciu figur. Artystka umieszczała je chętnie w otwartej przestrzeni – w parkach, na placach, w ogrodach. Stoją dziś na wszystkich kontynentach – oprócz Antarktydy. Jednym z najbardziej niezwykłych projektów była kompozycja 40 figur, którą wykonała dla mieszkańców Hiroszimy. Znajduje się na wzgórzu, na którym ludzie podczas wybuchu bomby jądrowej próbowali się schronić.

4 Artystka stworzyła nietypowy rodzaj rzeźb, które od jej nazwiska nazywane są abakanami. To wielkie, miękkie obiekty z tkaniny. Nazywała je antyrzeźbami. Do ich tworzenia często wykorzystywała nici wyciągnięte ze starych lin okrętowych. Artystka tak opisywała swoją pracę: *Prałam, farbowałam, potem tkałam nieregularną powierzchnię. Zszywałam, nadając kształt*. Wcześniej z tkaniny tworzono tylko płaskie kompozycje. Artystka jako pierwsza zaczęła wykonywać je w trójwymiarze. W jednym z wywiadów powiedziała: *Nie lubię reguł i przepisów. Są wrogami wyobraźni.*

5 Sztuka nie była jej jedyną pasją. W młodości Magdalena Abakanowicz odnosiła także sukcesy sportowe. Trenowała lekkoatletykę. Była trzykrotną medalistką mistrzostw Polski w biegach sztafetowych.

6 Opracowała również plan nowej zachodniej dzielnicy Paryża. Była to wizja całkowicie ekologicznej części wielkiego miasta, której mieszkańcy mogą żyć blisko natury. Chciała, żeby budynki przypominały kształtem drzewa, a od dołu były porośnięte roślinami. Niestety projekt nie został zrealizowany, bo był za drogi.

7 Magdalena Abakanowicz jest nazywana wielką damą polskiej rzeźby, a jej dzieła – wizytówką polskiej sztuki. Szybko zrobiła międzynarodową karierę. Jej prace znajdują się dziś w 70. kolekcjach muzealnych i prywatnych na całym świecie, oglądają je tłumy. Instalacja z 1989 r. zatytułowana „Tłum III" została sprzedana w 2021 r. za 13,2 mln zł. Składa się na nią 50 figur z płótna. Organizatorzy aukcji wydali komunikat: „To najdrożej sprzedane dzieło sztuki w Polsce i zarazem pierwsze dzieło, które osiągnęło kwotę ponad 10 mln zł. Praca jest również najdroższą kompozycją tej artystki na świecie".

ZADANIE 2

Posłuchaj nagrania i uzupełnij tekst wyrazami z ramki.

~~*dzieła*~~	*pseudonimem*	*Londynu*	*wychodzi*	*wybitnych*	*muzeach*	
znakomita	*kompozycję*	*trawnika*	*rocznicy*	*instalacja*		
łączy	*między*	*ludzkiej*	*świetna*	*tylko*	*codziennym*	

W Poznaniu ***dzieła*** sztuki możemy podziwiać nie tylko w _____ i galeriach. Sztuka _____ również na poznańskie ulice. Są tu takie miejsca, w których spacerujemy lub robimy zakupy, a jednocześnie mamy okazję do podziwiania dzieł _____ artystów.

Z okazji 750. _____ założenia Poznania, Magdalena Abakanowicz stworzyła _____ pod tytułem „Nierozpoznani". Możemy ją zobaczyć w poznańskim parku Cytadela. _____ to 112 figur wysokich na ponad 2 metry. Wszystkie stoją skierowane w jedną stronę na środku dużego _____. „Nierozpoznani" to największa plenerowa praca artystki.

Centrum handlowe Stary Browar to kolejne miejsce, które _____ sztukę z _____ życiem. W przerwie _____ zakupami możemy poczuć się jak na wystawie dzieł sztuki. W holu stoi m.in. _____ rzeźba Igora Mitoraja przedstawiająca fragment _____ twarzy.

Na murach poznańskich budynków swoje dzieła tworzy młody artysta, który ukrywa się pod _____Noriaki. Jest twórcą Watchera – czarnego ludzika z jednym okiem. Spacery po mieście w poszukiwaniu Watcherów to naprawdę_____ zabawa! Nigdy nie wiadomo, gdzie pojawi się nowy. Postać tę znają dziś już nie_____ mieszkańcy Poznania. Pojawia się ona na ulicach_____, Barcelony, Stambułu.

ZADANIE 3

W tekście w Zadaniu 1. pojawiło się nowe słownictwo. Dopasuj je.

a. dorastanie – ***dzieciństwo***
b. kijek –_____
c. nieporządek –_____
d. kosz na śmieci –_____
e. obraz z tkaniny –_____
f. olbrzymie –_____
g. rozmowa dziennikarza z artystą –_____
h. część miasta –_____

ZADANIE 4

Jak rozumiesz to zdanie? „Magdalena Abakanowicz jest nazywana *wielką damą polskiej rzeźby*, a jej dzieła – *wizytówką polskiej sztuki*".

_____
_____
_____
_____

ZADANIE 5

Ułóż pytania do podanych informacji.

Gdzie wychowała się Magdalena Abakanowicz?

Magdalena Abakanowicz wychowała się na wsi pod Warszawą.

_____?

Artystka przez 25 lat pracowała na poznańskiej uczelni.

_____?

Poznańska uczelnia artystyczna nazywa się Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu.

_____?

Rzeźby artystki są wykonane z tkaniny, kamienia, drewna, brązu.

_____?

Jedno z najsłynniejszych dzieł stoi w Hiroszimie.

_____?

Abakany to rzeźby z tkaniny.

_____?

W młodości Magdalena Abakanowicz uprawiała lekkoatletykę.

_____?

Artystka stworzyła projekt ekologicznej dzielnicy Paryża.

ZADANIE 6

Na początku Zadania 1. znajduje się wspomnienie Magdaleny Abakanowicz z czasów, gdy była dzieckiem. Opisz swoje ulubione zabawy z dzieciństwa.

_____

_____

_____

_____

ZADANIE 7

Artyści i artystki używają różnych narzędzi i materiałów do tworzenia swoich dzieł. Dopisz wyrazy z ramki. Uważaj na gramatykę.

farby olejne *glina* *pędzel* *drewno* *kreda* *marmur* *farby akwarelowe* *ołówek* *dłuto* *kredka* *kamień*

Malarz używa ***farb olejnych,*** _____

Rysowniczka używa _____

Rzeźbiarz używa _____

ZADANIE 8

W historii sztuki było wielu genialnych rzeźbiarzy i rzeźbiarek. Połącz artystę z jego dziełem i miejscem, w którym się znajdowało lub znajduje.

1.	Fidiasz		Dawid		Warszawa	
2.	Wit Stwosz		Kobieta z dzieckiem		Florencja	
3.	Michał Anioł		Brzuch-poduszka		Ateny	
4.	Alina Szapocznikow		Atena Partenos		Kraków	
5.	Pablo Picasso		ołtarz Mariacki		Paryż	

ZADANIE 9

Dla artysty ważne są kolory. Ich nazwy to najczęściej rzeczowniki. Utwórz od nich przymiotniki.

brąz – ***brązowy***

fiolet –_____

granat –_____

beż –_____

czerwień –_____

czerń –_____

żółć –_____

pomarańcz –_____

turkus –_____

róż –_____

zieleń –_____

błękit –_____

biel –_____

Uwaga!
Wyraz *niebieski* to przymiotnik. Nie można utworzyć od niego rzeczownika.

ZADANIE 10

Niektóre przymiotniki oznaczające kolory pochodzą od rzeczowników, które nazywają obiekt w takim kolorze. Dopisz je. Narysuj obok cztery wybrane rzeczowniki.

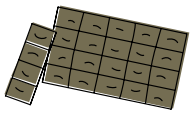

czekoladowy – *czekolada*

miodowy – _____

kremowy – _____

mleczny – _____

kasztanowy – _____

miętowy – _____

cytrynowy – _____

pistacjowy – _____

brzoskwiniowy – _____

śliwkowy – _____

wiśniowy – _____

buraczkowy – _____

oliwkowy – _____

lawendowy – _____

liliowy – _____

srebrny – _____

złoty – _____

perłowy – _____

bursztynowy – _____

grafitowy – _____

ceglasty – _____

łososiowy – _____

gołębi – _____

popielaty – _____

morski – _____

ZADANIE 11

Jaki jest twój ulubiony kolor?

_____

_____

Jakiego koloru nie lubisz?

_____

_____

ZADANIE 12

Kolory mogą być bardziej lub mniej intensywne.
Dopisz poprawne określenie z ramki. Uważaj na gramatykę.

~~*matowy*~~	*brudny*	*ciemny*	*jasny*	*jaskrawy*	*pastelowy*

Kolor, który nie ma połysku jest ***matowy***.
Kolor, który ma dużo bieli jest _____.
Kolor, który ma dużo czerni jest _____.
Kolor, do którego dodaliśmy ciemne barwy jest _____.
_____ kolory są spokojne.
_____ kolory są intensywne.

ZADANIE 13

Na Uniwersytecie Artystycznym im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu można studiować różne kierunki. Dopasuj ich nazwę do definicji.

1.	animacja		projektowanie budynków
2.	rzeźba		przygotowanie do pracy w muzeum
3.	scenografia		tworzenie obrazów
4.	architektura		projektowanie szaf, krzeseł, stołów
5.	projektowanie krajobrazu		tworzenie filmów
6.	projektowanie mebli		projektowanie sceny teatralnej
7.	fotografia		tworzenie np. pomników
8.	grafika		przygotowywanie artystycznego druku
9.	teoria sztuki		robienie artystycznych zdjęć
10.	malarstwo		projektowanie parków, placów, ogrodów

Czy masz talent artystyczny?
Czy chciałbyś/chciałabyś studiować na tym uniwersytecie?
Który kierunek studiów uważasz za najbardziej interesujący? Dlaczego?

ZADANIE 14

Magdalena Abakanowicz nazywała abakany antyrzeźbami. W ten sposób podkreśliła, że jej dzieła są zupełnie inne niż tradycyjne rzeźby.

Przedrostek „anty–" służy w języku polskim do:
a) wyrażenia negatywnego stosunku do czegoś
b) informowania o zwalczaniu czegoś
c) wyrażenia, że coś jest przeciwieństwem czegoś.

Stwórz definicje wyrazów. Dopisz, w którym znaczeniu został w nich użyty przedrostek „anty–".

antyszczepionkowiec – *osoba, która ma negatywny stosunek do szczepień*
znaczenie *a)*
filtr antysmogowy –_____
znaczenie_____
płyn antybakteryjny –_____
znaczenie_____
antyterrorysta –_____
znaczenie_____
program antywirusowy –_____
znaczenie_____
polityka antyeuropejska –_____
znaczenie_____
antykoncepcja –_____
znaczenie_____
antyrama –_____
znaczenie_____

ZADANIE 15

W Zadaniu 1. pojawił się frazeologizm: na pierwszy rzut oka. Oto deklinacja rzeczownika *oko*.

M.	oko	M.	oczy
D.	oka	D.	oczu
C.	oku	C.	oczom
B.	oko	B.	oczy
N.	okiem	N.	oczami
Ms.	oku	Ms.	oczach
W.	oko	W.	oczy

W języku polskim jest wiele frazeologizmów związanych z wyrazem *oko*. Dopasuj je do znaczenia. Następnie uzupełnij zdania. Uważaj na gramatykę.

1.	na pierwszy rzut oka		nie spać
2.	nie zmrużyć oka		chronić coś
3.	widać coś gołym okiem		spojrzeć
4.	mieć coś na oku	*1.*	po szybkiej ocenie
5.	stanąć oko w oko z kimś/z czymś		nie widać już kogoś/czegoś
6.	pilnować kogoś/czegoś jak oka w głowie		nie traktować czegoś poważnie
7.	rzucić okiem		wyraźnie coś widać
8.	stracić z oczu		spodobać się komuś
9.	z przymrużeniem oka		być czymś zainteresowanym
10.	wpaść komuś w oko		spotkać się z kimś bezpośrednio

Na pierwszy rzut oka wydaje się być sympatyczną dziewczyną.

_____, że nie chcesz tam pójść.

To tylko zabawa, potraktuj to _____.

Ta dziewczyna od razu _____, więc do niej podszedł.

Twój brat jest jeszcze mały, musisz _____.

Świat _____ z kryzysem klimatycznym.

Chcę kupić nowy komputer – już _____.

Pilnuj siostry, nie możesz jej _____.

Czy mógłbyś _____ na to zadanie?

Bardzo się denerwowałam i w nocy _____.

ZADANIE 16

Magdalena Abakanowicz odnosiła sukcesy także w lekkoatletyce. Ta dyscyplina sportowa składa się z różnych konkurencji. Uzupełnij zdania odpowiednią formą. Uważaj na gramatykę.

Konkurencje lekkoatletyczne, które były rozgrywane już na starożytnej olimpiadzie, to rzut ***dyskiem*** (dysk) i _____(oszczep).

On jest bardzo szybki, dlatego startuje w_____(bieg sprinterski).

Ona jest bardzo wytrzymała, dlatego wygrywa biegi na_____(długi dystans).

Anita Włodarczyk to trzykrotna mistrzyni olimpijska w_____(rzut młotem). Mistrzem olimpijskim w tej dyscyplinie był też poznaniak – Szymon Ziółkowski.

Polscy sportowcy często zdobywają medale w_____(skok o tyczce).

ZADANIE 17

Uzupełnij tekst odpowiednią formą czasownika. Uważaj na gramatykę.

Jedną z konkurencji lekkoatletycznych jest dziesięciobój. ***Startują*** (startować) w nim tylko mężczyźni. Rywalizacja_____(trwać) przez 2 dni. Pierwszego dnia sportowcy _____(biegać) na 100 i 400 metrów,_____(skakać) w dal i wzwyż, _____(pchnąć) kulą. W drugim dniu każdy zawodnik _____(biegać) na 1500 metrów i na 110 metrów przez płotki,_____(rzucać) dyskiem i oszczepem, _____(skakać) o tyczce.

ZADANIE 18

Lekkoatletyka nazywana jest *królową sportu*. Jak rozumiesz to określenie?

_____

_____

Czy lubisz oglądać zawody lekkoatletyczne?

_____

_____

Czy uprawiasz jakiś sport?

W której konkurencji lekkoatletycznej odnoszą sukcesy sportowcy z twojego kraju?

ZADANIE 19

**Pomnik to rzeźba, która upamiętnia jakąś osobę lub zdarzenie.
Czy wiesz, gdzie w Poznaniu stoją ważne pomniki? Kogo lub co upamiętniają?
Uzupełnij tabelę informacjami.**

nazwa pomnika	miejsce	kogo lub co upamiętnia?	jak wygląda?
Pomnik Ofiar Czerwca 1956	Plac Adama Mickiewicza	upamiętnia wydarzenia Poznańskiego Czerwca i późniejszych strajków w komunistycznej Polsce	dwa krzyże, głowa orła, daty 1956, 1968, 1970, 1976, 1980 i 1981
Pomnik Powstańców Wielkopolskich			
Pomnik Fryderyka Chopina			
Pomnik Marii Grzegorzewskiej			
Pomnik Starego Marycha			
Pomnik Zygi Latarnika			
Studzienka Bamberki			
Pręgierz			
Pomnik Koziołków			
Pomnik Pyry			

ZADANIE 20

Czy w miejscu, z którego pochodzisz, są jakieś pomniki? Opisz je.

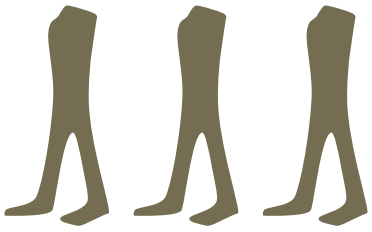

Bibliografia [dostęp online: 8.07.2021 oraz 24.10.2021]:

an, *Rzeźby Magdaleny Abakanowicz stoją już na Cytadeli,* „Gazeta Wyborcza" 8.09.2002, https://bit.ly/3rXDV7L

Bernat A, *Rzeźba Abakanowicz „poszła" za 13,2 mln zł. To najdrożej sprzedane dzieło sztuki w Polsce* 23.10.2021, https://bit.ly/3CeoY2H

Dubrowska M., *Banksy w Warszawie, Duchamp w Łodzi, Abakanowicz w Poznaniu. Najciekawsze wystawy 2021,* „Gazeta Wyborcza" 2.02.2021, https://bit.ly/3xq6jR7

Kurkiewicz K., *Znacie go z murów Poznania - Watcher. Rozmowa z Noriakim,* „Gazeta Wyborcza" 10.03.2016, https://bit.ly/3CkSC9L

Ludwińska K., *Magdalena Abakanowicz od A do Z*, „Gazeta Wyborcza" 30.04.2017, https://bit.ly/3rWqC7H Niezła Sztuka, https://bit.ly/3CgWCbv

Nosal B., Kaźmierska M., Sienkiewicz K., *Magdalena Abakanowicz (20.06.1930-20.04.2017),* „Gazeta Wyborcza" 1.11.2017, https://bit.ly/3jmE0xS

Nurek G., *Wieści z galerii. Słynne abakany Magdaleny Abakanowicz, prace Krzysztofa Marchlaka*, „Gazeta Wyborcza" 19.02.2021, https://bit.ly/3xsOj8O

Piersiak T. *Abakanowicz i... Kędziora!,* „Gazeta Wyborcza" 3.10.2009, https://bit.ly/3AbIpuq

Targoń J. *Magdalena Abakanowicz nie żyje*, „Gazeta Wyborcza" 21.04.2017, https://bit.ly/3AhcXuV

Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu, https://bit.ly/2TWW5dh

Urzykowski T., *8 milionów za rzeźby Abakanowicz*, „Gazeta Wyborcza" 29.10.2019, https://bit.ly/3Cfq1me